

Jan van Zanen
Burgemeester

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Minister van Binnenlandse Zaken
Ter attentie van de minister
Drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum
29 oktober 2021

Onderwerp
Reactie op adviesaanvraag wetsvoorstel kiescollege niet-ingezetenen

Uw brief van

Uw kenmerk
2021-0000475943
Ons kenmerk
DPZ/159449
Contactpersoon
Sanne Sterenberg
Dienst
Dienst Publiekszaken
Afdeling
Verkiezingen
Telefoonnummer
070-353 4488
E-mailadres
sanne.sterenborg@denhaag.nl

Geachte mevrouw Ollongren,

Hartelijk dank voor de adviesaanvraag voor het wetsvoorstel Wet kiescollege niet-ingezetenen. De invoering van de wet zal grote impact hebben op de verkiezingsorganisatie in de gemeente Den Haag, aangezien de gemeente Den Haag geheel is belast met de uitvoering ervan. Het is daarom goed te lezen dat de wet een aanvulling is op de huidige Kieswet. Op een drietal punten wil ik u adviseren de wetgeving aan te passen. Hieronder licht ik dit nader toe.

1. Beleggen van verantwoordelijkheden

Het wetsvoorstel Wet kiescollege niet-ingezetenen belegt de organisatie van de verkiezing van de leden van het kiescollege niet-ingezetenen en de ondersteuning van (de zitting van) het kiescollege bij de gemeente Den Haag. Met de kennis en ervaring die de Unit Verkiezingen op dit gebied heeft is het mijns inziens een logische keuze.

In art. 26 en art. 30 worden taken rondom de vergadering van het kiescollege belegd bij de griffie van de gemeente Den Haag. Het heeft mijn sterke voorkeur niet in wetgeving vast te leggen welke organisatieonderdelen van de gemeente Den Haag verantwoordelijk zijn voor de uitvoer van specifieke taken omtrent de organisatie van de verkiezing voor het kiescollege niet-ingezetenen. Graag genieten wij de ruimte om zelf te bepalen waar deze taken worden belegd. Wij zullen hiervoor uiteraard gebruik maken van de reeds aanwezige expertise binnen de gemeente.

2. Financiën

In 2018 is een financiële compensatie van €735.000 per verkiezing voor Nederlanders in het buitenland vastgesteld. De compensatie wordt elke vier jaar opnieuw vastgesteld. Momenteel zijn we in gesprek over het aanpassen van de compensatie aan de huidige kosten voor de periode 2021 - 2025. Op een aantal punten zal deze compensatie ontoereikend zijn voor de organisatie van een verkiezing voor de leden van het kiescollege. Voor de verkiezing van het kiescollege niet-ingezetenen vervult de gemeente Den Haag ook een faciliterende rol. Dit brengt extra kosten met zich mee. Het faciliteren en financieren van de reis- en verblijfkosten bedraagt €128.000 per verkiezing, deze vergoeding is reeds opgenomen in het wetsvoorstel. Daarnaast is er extra personele inzet nodig voor het faciliteren van het digitaal afleggen van de ondersteuningsverklaringen en de kandidaatstelling. De extra kosten hiervoor

bedragen €12.000 per verkiezing. Het bedrag van €128.000 moet daarom worden opgehoogd naar €140.000.

Het wetsvoorstel voorziet ook in het uitnodigen van de reeds geregistreerde kiezers tot registratie voor de verkiezing van de leden van het kiescollege. De registratieverzoeken moeten worden verwerkt in het registratiesysteem. Daarnaast levert een dergelijke uitnodiging veel reacties op via email en telefoon. Er van uitgaande dat 80.000 kiezers zich willen registreren (aantal kiesgerechtigden voor een Europees Parlementsverkiezing), dienen er 20 extra administratieve krachten te worden ingehuurd om de registraties, mail en telefoon te verwerken in drie maanden. Wij vragen u hiervoor de eenmalige kosten van €250.000 te compenseren. Tot slot is er een bedrag van €200.000 opgenomen voor het aanpassen van de systemen. We gaan ervan uit dat de vergoeding hiervoor toereikend is.

3. Digitalisering

Tot slot ben ik verheugd te lezen dat in het wetsvoorstel een kleine stap wordt gemaakt in de digitalisering van het verkiezingsproces door het afleggen van ondersteuningsverklaringen digitaal mogelijk te maken. Graag had ik gezien dat de digitalisering verder was doorgevoerd, zodat ook de stemming van de kiescollegeleden digitaal kon plaatsvinden. Dit zou organisatorisch minder belastend zijn voor de gemeente Den Haag. Ik hoop dat in de nabije toekomst verdere digitalisering ook mogelijk is voor de organisatie van verkiezingen binnen Nederland.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zanen